

Moties en toezeggingen rondom EU-arbeidsmigratie

Het afgelopen jaar heb ik verschillende toezeggingen gedaan rondom het thema EU-arbeidsmigratie. Tevens heeft uw Kamer verschillende moties over dit thema aangenomen. In deze bijlage ontvangt u een overzicht van de stand van zaken op deze toezeggingen en moties.

In deze bijlage vindt u een update over de volgende moties:

- Motie van de leden Van Weyenberg en Maatoug over een adviescommissie inclusief brede welvaartsbenadering¹
- Gewijzigde motie van de leden Van Kent en Kathmann over een onderzoek naar de bouwplaats-ID²
- Motie van de leden Maatoug en Simons over bestuursrechtelijke stillegging³

En over de volgende toezeggingen:

- Toezegging aan het lid Ceder om een publiekscampagne te starten
- Toezegging aan het lid Van Kent over de effecten van een verhoging van boetes
- Toezegging aan de leden Maatoug en Ceder over A1-constructies

Een tweetal aangenomen moties ziet op het verplichte certificeringsstelsel voor het ter beschikking stellen van arbeidskrachten. Het betreft de motie van de leden Ceder en Yassini over het herhaaldelijk starten van een uitzendbureau na grove overtreding⁴ en van het lid Maatoug c.s. over voldoende publieke waarborgen in het toezicht op de certificerende instelling⁵. De uitvoering van deze moties wordt meegenomen in het wetstraject ter invoering van het verplichte certificeringsstelsel. Het wetsvoorstel is inmiddels aanhangig bij de Afdeling Advisering van de Raad van State. Indiening bij de Tweede Kamer wordt voorzien in het voorjaar van 2023.

1. Motie van de leden Van Weyenberg en Maatoug over een adviescommissie inclusief brede welvaartsbenadering

De motie van de leden Van Weyenberg en Maatoug verzoekt de regering te verkennen welke rol een brede adviescommissie kan vervullen in het vaststellen van sectoren en beroepen waar tekorten zich voordoen en arbeidsmigranten van buiten de EU nodig zijn.

Recent is de Staatscommissie Demografische ontwikkelingen 2050 ingesteld. Deze zal naar verwachting eind 2023 een rapport opleveren. De Staatscommissie heeft als taak advies uit te brengen over scenario's, beleidsopties en handelingsperspectieven van de regering in relatie tot de maatschappelijke gevolgen van de demografische ontwikkelingen, in het bijzonder van vergrijzing en migratie, tot ten minsten 2050 tegen de achtergrond van de brede welvaartsbenadering. In het kader daarvan heb ik de Staatscommissie gevraagd of zij de motie van de leden Van Weyenberg en Maatoug kan meenemen in haar opdracht.

2. Motie van de leden Van Kent en Kathmann over een onderzoek naar de bouwplaats-ID

De motie van de leden Van Kent en Kathmann verzoekt de regering alle mogelijkheden, onmogelijkheden en alternatieven voor de bouwplaats-ID te onderzoeken en de Kamer hier uiterlijk het vierde kwartaal van 2022 over te informeren.

Vakbonden en werkgevers in de bouw- en infrasector zijn met elkaar in gesprek over dit onderwerp. Ter uitvoering van deze motie werkt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid samen met deze sociale partners aan een analyse van het bouwplaats-ID systeem. De uitwerking van een (centraal georganiseerd) systeem van personenregistratie is beleidsmatig uiterst complex. Mijn ambtenaren en sociale partners zijn tot de conclusie gekomen dat daarom een extern onderzoek nodig is en werken aan de vormgeving van dit onderzoek. Ik zal uw Kamer voor de zomer van 2023 informeren over de uitkomsten van het onderzoek en de (on)mogelijkheden en alternatieven voor de bouwplaats-ID.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 35 680, nr. 10.

² Kamerstukken II 2021/22, 25 883, nr. 441.

³ Kamerstukken II 2021/22, 35 925 XV, nr. 62.

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 29 861 nr. 93.

⁵ Kamerstukken II 2021/22, 29 861 nr. 86.

3. Motie van de leden Maatoug en Simons over bestuursrechtelijke stillegging

De motie van de leden Maatoug en Simons verzoekt de regering de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: de Arbeidsinspectie) de bevoegdheid te geven voor een bestuursrechtelijke stillegging bij het vermoeden van ernstige benadeling. Op dit moment wordt bezien hoe de motie kan worden uitgevoerd. De mogelijkheden voor het vormgeven van een nieuwe instrument voor stillegging voor de Arbeidsinspectie worden op dit moment in kaart gebracht en afgewogen. Ik streef ernaar uw Kamer in het eerste kwartaal van 2023 nader te informeren.

4. Toezegging aan het lid Ceder om een publiekscampagne te starten

In het Commissiedebat Arbeidsmigratie van 18 mei 2022 is door uw Kamer aandacht gevraagd voor goede informatievoorziening aan arbeidsmigranten over hun rechten en plichten in Nederland. Specifiek is verzocht om een publiekscampagne om arbeidsmigranten nader te informeren.

Informatievoorziening en dienstverlening aan arbeidsmigranten zijn de afgelopen jaren al sterk verbeterd met de website www.workinnl.nl en het openstellen van DigiD voor arbeidsmigranten. Afgelopen zomer is een eigenstandige publiekscampagne ontwikkeld en uitgevoerd om arbeidsmigranten te wijzen op hun rechten en plichten en aan te sporen om na te gaan of hun beloning, huisvesting, etc. in overeenstemming met de geldende regels zijn.

Tevens heeft de Arbeidsinspectie haar campagne #daspaseerlijk, gericht op werkgevers, opnieuw ingezet. Deze campagne wijst werkgevers op hun rechten en plichten.

5. Toezegging aan het lid van Kent over de effecten van een verhoging van boetes

Mijn ambtsvoorganger heeft uw Kamer in antwoord op vragen van het lid Stoffer geïnformeerd over het boetestelsel.⁶ Kern van de beantwoording was dat het boetestelsel rondom de arbeidswetten een wijd- en fijnvertakt stelsel van regels is, waarbij sprake is van adequate individuele gevalsbehandeling en rechtsbescherming. Bij (juridische) discussies over boetehoogtes spelen begrippen als verwijtbaarheid, hardvochtigheid en afschrikwekkendheid een rol. Deze begrippen moeten in samenhang worden bezien, en dat kan complexe dilemma's geven. Uw Kamer wordt vóór de zomer van 2023 geïnformeerd over het vervolg dat ik thans aan dit onderwerp geef.

6. Toezegging aan de leden Maatoug en Ceder over A1-constructies

In het Commissiedebat Arbeidsmigratie op 19 mei 2022 heb ik uw Kamer in reactie op vragen van mevrouw Maatoug en de heer Ceder toegezegd uw Kamer te informeren over A1-constructies: welke constructies bestaan er en wat is het beeld daarvan? Uw Kamer heeft op 15 november 2021 een rapportage van de Arbeidsinspectie over kostenvoordelen en arbeidsuitbuiting ontvangen.⁷ Deel 1 van die rapportage gaat in op verschillende typen constructies die bedrijven gebruiken om hun arbeidskosten te reduceren, inclusief indicatieve kostenvoordelen. Daarin wordt onder meer de A1-constructie genoemd, inclusief het gebruik van postbusondernemingen. Mijn beeld over deze constructies is dat deze voornamelijk door werkgevers gebruikt worden om kostenvoordelen te behalen. Malafide werkgevers zullen tevens altijd op zoek gaan naar nieuwe verdienmodellen en mogelijkheden om de wet te ontlopen. Het is goed dat de Arbeidsinspectie recent heeft bevestigd deze verdienmodellen blijvend aan de kaak te stellen.⁸

⁶ Aanhangsel Handelingen II 2020/21, nr. 1416.

⁷ Kamerstukken II 2021/22, 29 544, nr. 1080.

⁸ Jaarverslag Nederlandse Arbeidsinspectie 2022.